



## De tijdreis van het skûtsje Ale

Afgelopen jaar, 2015, was voor het Stamboek een erg succesvol jaar. 91 Schepen konden nieuw worden ingeschreven of 'geactiveerd' in het Stamboek. Dat zijn aantallen, die alleen voorkwamen in de eerste 30 jaar na de oprichting van de SSRP. Alle publiciteit rond ons (alweer) 60-jarig bestaan, dat we samen met De Zevenwolden in Lemmer hebben gevierd zal daar mede debet aan zijn geweest.

Naast de (her)aanmelding van schepen, ontvangen we ook dagelijks reacties op de informatie die wij via de website, de Spiegel of onze Nieuwsbrieven verspreiden. Het helpt ons het beeld van de geschiedenis van de Ronde en Platbodemjachten ook dagelijks beter te presenteren en daar waar nodig bestaande informatie te verbeteren. Soms zijn reacties heel zakelijk en feitelijk, soms zijn reacties zo bijzonder, dat je bij het lezen ervan even recht op gaat zitten.

### **Het skûtsje 'Ale/Abraham's schoot/Stêd Sleat/Ale', stamboeknummer 862**

Het volgende verhaal willen we u niet onthouden. We kregen het, in het voorjaar van 2015, van Dick Boon, oprichter van het Sneker ontwerp bureau Vripack. Het handelt over een kits getuigd skûtsje. In de jaren '60 van vorige eeuw zijn veel werkloze tjalken en skûtsjes ofwel gesloopt ofwel overgedaan aan particulieren in binnen- en buitenland en verbouwd tot jachten, al of niet onder supervisie van jachtarchitecten. Later zijn er ook weer een aantal in min of meer originele staat terug verbouwd om te gaan wedstrijdzeilen. Het skûtsje *Ale*, de eerste opdracht van Dick Boon, gebouwd in 1913 door Van der Werff in Drachten, is er daar één van. De tijdreis van de *Ale* begint in 1913, na de bouw als vrachtaarder in Friesland en omstreken. Het stond bekend als snel schip met de bijnaam 'bietenjager'.

### **Foto van de 'Ale' als kitsgetuigd skûtsje.**

(Foto Archief SSRP)

Dick Boon schrijft:

'Oktober 1962 - De heer H.J. Dammers uit Purley, Surrey in Engeland, directeur van de Shell, komt bij Dick Boon en vraagt of hij de tekeningen kan maken voor het ombouwen van een skûtsje tot een tjalkjacht. Hij heeft al een ca. 18 m skûtsje gekocht. Boon wil dat schip eerst zien voor hij de opdracht aanneemt. Het skûtsje bleek in een zeer slechte staat te zijn en Boon adviseerde de heer Dammers de koop ongedaan te maken. De verkoper had de heer Dammers gezegd dat het schip in goede staat zou verkeren.

Boon wist de verkoper van te overtuigen, dat hij een eventueel proces zou verliezen op basis van bedrog, waarop de verkoper het schip terugnam en de koopsom terugstortte. Boon heeft toen voorgesteld een ander schip te zoeken en vond een prachtig exemplaar in Lemmer. De vraagprijs van fl. 8000,- was zeker niet te hoog en hij adviseerde de heer Lammers om voor die prijs het schip te kopen. Deze vond echter dat hij op de prijs moest afdingen, waarop de koop afketste. Een week later vond Boon in Drachten ook een mooi skûtsje met de naam *Ale*.

### **Prachtige betimmering**

Om een herhaling te voorkomen raadde hij de verkopers (de gebroeders Sijtsma uit Drachten) aan om de prijs met fl. 1.500,- te verhogen zodat er ruimte ontstond voor het afdingen. Ze waren heel verbaasd, maar gingen wel op het voorstel in. Toen de heer Dammers kwam om over de prijs te onderhandelen, was binnen een kwartier de koop gesloten; de broers kregen hun van te voren aan Boon genoemde prijs; de heer Dammers was zeer gelukkig dat hij fl. 1.500,- had kunnen afdingen en Boon kon aan de slag en mocht zijn eerste rekening versturen.

De *Ale* was een tjalkschip dat in 1913 was ontworpen en gebouwd door Haike Pieters van der Werff in Drachten/Langewijk en volgens de meetbrief uit 1931 gebouwd van ijzer, voorzien van een laadruim, een voor- en een achterdek en een achter-woonroef, voortbewogen door een opduwer, waarin een motor merk Deutz diesel van 10/12 pk en een waterverplaatsing van 40,427 ton en tot 1959 in het bezit van de familie Pietersma uit Drachten, nakomelingen van de eerste opdrachtgever. Het schip had een lengte van 18,10 m over de stevens, een breedte van 3,57 m over de berghouten en een holte van 1,15 m. De naam werd veranderd in *Abraham's Schoot* en deze naam bleef tot 2003. Het schip kreeg een achterhut met daarvoor een open kuip, waar-

onder een 53 pk/1.800 rpm Perkins dieselmotor en een kajuit doorlopend tot de strijkbare mast. Het kreeg bij Jachtwerf Doevedans te Sneek een prachtige betimmering, waarbij de Braziliaanse houtsoort Peroba de Campos werd toegepast, een licht olijfbraun getinte houtsoort. Het schip is ooit verlengd zodat de tuigage (lengte giek) niet meer in verhouding stond tot de nieuwe lengte. Dick Boon besloot toen om er een bezaanmast aan toe te voegen met een 13,5 m<sup>2</sup> bezaanzeil. Voor zover bekend is dit, in ieder geval tot december 1984, het enige kitsgetuigde skûtsje.'

### **Wedstrijdskûtsje**

Tot zover het verhaal van Dick Boon. Na zijn werk volgde er een nieuwe mijlpaal in de tijdreis. Een volgende eigenaar heeft de bezaan weggehaald, maar wel een kluiverboom toegevoegd, wat ook niet bij een skûtsje hoorde. In 2003 kreeg het schip een nieuwe en zesde eigenaar. Het schip werd in zijn oorspronkelijke staat teruggebracht, waarbij de prachtige betimmering *rücksichtslos* werd gesloopt. Het vaart sinds 2004 als wedstrijdskûtsje onder de naam *Stêd Sleat* en sinds begin 2015 weer onder de eerste naam *Ale* bij de IFKS. In het Stamboek staat ze helaas al jaren niet meer als 'actief' geregistreerd.

JAN EISSENS, STAMBOEK@SSRP.NL / WWW.SSRP.NL

### **Welkom in het Stamboek**

Herinschrijving:

Lemsteraak 'Aak van Hindersteyn' - D1998

Staverse jol 'Johanna III' - C0775

Lemsteraak 't Zeekalf' - B0476

Staverse jol 'Pinas' - B0143

Zalmschouw 'Kotick' - D0863

Boeieraak 'Vrouwe Vivian' - B1410

Wieringeraak 'Marieke' - A1572

Nieuwe Inschrijving:

Skûtsje 'Vrouwe Evelyn' - D2264

Grundel 'Cirsium Palustre' - D2265

## SSRP

De Stichting Stamboek Ronde en Platbodemjachten (SSRP) is opgericht in 1955. De SSRP maakt samen met andere behoudsorganisaties deel uit van de Federatie Varend Erfgoed Nederland (FVEN), gesprekspartner van de overheid. Secretariaat: Rita Eissens - van Goor. Stamboekbeheer: Jan Eissens. Tel. 050-4094094 E-mail: secretariaat@ssrp.nl Website: www.ssrp.nl